

ความเห็นส่วนตัว
ของ นายจิรนิติ หะวานนท์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๑๗/๒๕๖๗

เรื่องพิจารณาที่ ๒/๒๕๖๗

วันที่ ๑๐ เดือน กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๖๗

ระหว่าง	{	ศาลแพ่ง	ผู้ร้อง
		-	ผู้ถูกร้อง

ประเด็นวินิจฉัย

ประเด็นที่หนึ่ง พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๒๔๓ และมาตรา ๒๔๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๒๙ วรรคสอง หรือไม่

ประเด็นที่สอง พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๓๑๗/๑๓ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง หรือไม่

ความเห็น

คดีนี้ ศาลแพ่งส่งหนังสือขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามคำโต้แย้งของจำเลยในคดีที่สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ยื่นฟ้องจำเลยว่า ใช้ข้อมูลภายในในการซื้อขายหลักทรัพย์ เป็นความผิดตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๒๔๒ จำเลยต่อสู้ว่าฟ้องโจทก์ขาดอายุความ เนื่องจากพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๓๑๗/๑๓ บัญญัติให้นำอายุความฟ้องคดีอาญามาใช้บังคับแก่การฟ้องคดีเพื่อกำหนดมาตรการลงโทษทางแพ่งสำหรับการกระทำความผิดที่อาจดำเนินมาตรการลงโทษทางแพ่งได้ตามมาตรา ๓๑๗/๑ อ้างว่า กรณีตามฟ้องจะต้องใช้อายุความละเมิดตามมาตรา ๔๔๘ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาบังคับ คือหนึ่งปีนับแต่วันที่ผู้ต้องเสียหายรู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวผู้จะพึงต้องใช้ค่าสินไหมทดแทน แต่ต้องไม่พ้นสิบปีนับแต่วันทำละเมิด การให้นำอายุความฟ้องคดีอาญามาใช้บังคับทำให้อายุความการฟ้องบังคับมาตรการลงโทษทางแพ่งยาวนานขึ้น เป็นโทษแก่ผู้กระทำความผิด เป็นการจำกัดสิทธิและ

เพิ่มภาระแก่ผู้กระทำความผิดเกินสมควรแก่เหตุ กระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคล ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และต่อสู้อา มาตรา ๒๔๓ และมาตรา ๒๔๔ เป็นข้อสันนิษฐานไว้ก่อนว่าบุคคลกระทำความผิดอาญา เป็นการปฏิบัติต่อบุคคลเสมือนเป็นผู้กระทำความผิดก่อนมีคำพิพากษาชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ วรรคสอง

คดีมีประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องวินิจฉัย ๒ ประเด็น คือ

ประเด็นที่หนึ่ง พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๒๔๓ และมาตรา ๒๔๔ ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๒๙ วรรคสองหรือไม่

ประเด็นที่สอง พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๓๑๗/๑๓ ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง หรือไม่

บทบัญญัติที่ศาลรัฐธรรมนูญจะต้องวินิจฉัยตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ รวม ๓ มาตรา

มาตรา ๒๔๓ ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าบุคคลดังต่อไปนี้ เป็นบุคคลซึ่งรู้หรือครอบครองข้อมูลภายในตามมาตรา ๒๔๒

(๑) กรรมการ ผู้บริหาร หรือผู้มีอำนาจควบคุมกิจการของบริษัทที่ออกหลักทรัพย์

(๒) พนักงานหรือลูกจ้างของบริษัทที่ออกหลักทรัพย์ ซึ่งอยู่ในตำแหน่งหรือสายงานที่รับผิดชอบข้อมูลภายในหรือที่สามารถเข้าถึงข้อมูลภายใน

(๓) บุคคลซึ่งอยู่ในฐานะที่สามารถรู้ข้อมูลภายในอันเนื่องมาจากการปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้สอบบัญชีที่ปรึกษาทางการเงิน ที่ปรึกษากฎหมาย ผู้ประเมินราคาทรัพย์สิน หรือบุคคลอื่นใดที่ทำหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลภายใน และให้รวมถึงพนักงาน ลูกจ้าง หรือผู้ร่วมงานของบุคคลดังกล่าว ที่อยู่ในตำแหน่งหรือสายงานที่มีส่วนร่วมในการทำหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลภายในนั้น

(๔) กรรมการ อนุกรรมการ ผู้แทนนิติบุคคล ตัวแทน ลูกจ้าง พนักงาน ที่ปรึกษา หรือผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐ สำนักงาน ตลาดหลักทรัพย์ ศูนย์ซื้อขายหลักทรัพย์ หรือศูนย์ซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้า ซึ่งอยู่ในตำแหน่งหรือฐานะที่สามารถรู้ข้อมูลภายในอันได้มาจากการปฏิบัติหน้าที่ของตน

(๕) นิติบุคคลซึ่งบุคคลตาม (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) มีอำนาจควบคุมกิจการ

มาตรา ๒๔๔ ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าบุคคลดังต่อไปนี้ ซึ่งมีพฤติกรรมการซื้อขายหลักทรัพย์หรือเข้าผูกพันตามสัญญาซื้อขายล่วงหน้าที่เกิดไปจากปกติวิสัยของตน เป็นบุคคลซึ่งรู้หรือครอบครองข้อมูลภายในตามมาตรา ๒๔๒

(๑) ผู้ถือหลักทรัพย์เกินร้อยละห้าของหลักทรัพย์ที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมดของบริษัทที่ออกหลักทรัพย์โดยให้นับรวมหลักทรัพย์ที่ถือโดยคู่สมรสหรือผู้ที่อยู่กินด้วยกันฉันสามีภริยา และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะของผู้ถือหลักทรัพย์

(๒) กรรมการ ผู้บริหาร ผู้มีอำนาจควบคุมกิจการ พนักงาน หรือลูกจ้างของกิจการในกลุ่มของบริษัทที่ออกหลักทรัพย์ ซึ่งอยู่ในตำแหน่งหรือสายงานที่รับผิดชอบข้อมูลภายในหรือที่สามารถเข้าถึงข้อมูลภายในได้

(๓) บุพการี ผู้สืบสันดาน ผู้รับบุตรบุญธรรม หรือบุตรบุญธรรมของบุคคลตามมาตรา ๒๔๓

(๔) พี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน หรือพี่น้องร่วมบิดาหรือร่วมมารดาเดียวกันของบุคคลตามมาตรา ๒๔๓

(๕) คู่สมรสหรือผู้ที่อยู่กินด้วยกันฉันสามีภริยาของบุคคลตามมาตรา ๒๔๓ หรือบุคคลตาม (๓) หรือ (๔)

กิจการในกลุ่มของบริษัทที่ออกหลักทรัพย์ตาม (๒) หมายความว่า บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย หรือบริษัทร่วมของบริษัทที่ออกหลักทรัพย์ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. ประกาศกำหนด

มาตรา ๓๑๗/๑๓ ให้นำอายุความฟ้องคดีอาญามาใช้บังคับแก่การฟ้องคดีเพื่อกำหนดมาตรการลงโทษทางแพ่งสำหรับการกระทำความผิดที่อาจดำเนินมาตรการลงโทษทางแพ่งได้ตามมาตรา ๓๑๗/๑

เห็นควรพิจารณาตามประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญกำหนดไว้ ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๒๔๓ และมาตรา ๒๔๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๒๙ วรรคสอง หรือไม่

เห็นว่า ตลาดหลักทรัพย์เป็นศูนย์กลางการซื้อขายหลักทรัพย์ เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนทั่วไปมีโอกาสลงทุนในบริษัทที่จดทะเบียนซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์ และเปิดโอกาสให้บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์มีโอกาสระดมทุนจากประชาชนทั่วไปได้โดยตรงผ่านการซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์ การซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์เกี่ยวข้องกับบุคคลเป็นจำนวนมาก ฉะนั้น การประกอบกิจการและการบริหารงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ ต้องดำเนินการโดยเปิดเผย มีการบริหารงานที่โปร่งใส มีธรรมาภิบาล เพื่อให้ประชาชนทั่วไปมีโอกาสพิจารณาว่าจะลงทุนหรือไม่ อย่างไร พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๒๔๒ บัญญัติห้ามมิให้บุคคลใดซึ่งรู้หรือครอบครองข้อมูลภายในที่เกี่ยวกับบริษัทที่ออกหลักทรัพย์ กระทำความผิดในการซื้อหรือขายหลักทรัพย์ หรือเปิดเผยข้อมูลภายในแก่บุคคลอื่น อันจะทำให้การซื้อขาย

หลักทรัพย์ไม่เป็นไปตามสภาพความเป็นจริงของหลักทรัพย์ที่ซื้อขาย ซึ่งกระทบการลงทุนเกิดความเสียหายทางเศรษฐกิจในวงกว้าง กฎหมายต้องควบคุมการดำเนินการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ไม่ให้ใช้ข้อมูลภายในแสวงหาประโยชน์โดยไม่เป็นธรรม อันเป็นการเอาเปรียบหรือหลอกลวงประชาชนทั่วไปที่ลงทุนในตลาดหลักทรัพย์

การที่พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๒๔๓ บัญญัติให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่า บุคคลที่กำหนดไว้เป็นผู้รู้ข้อมูลภายใน และมาตรา ๒๔๔ บัญญัติให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่า บุคคลที่กำหนดไว้เป็นผู้ใช้ข้อมูลภายใน เนื่องจากผู้ที่เป็นกรรมการหรือผู้บริหารของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เป็นผู้บริหารงานของบริษัท เป็นผู้กำหนดนโยบายและทิศทางการดำเนินกิจการของบริษัท ย่อมเข้าถึงและรู้ข้อมูลภายในได้เป็นอย่างดี บุคคลภายนอกทั่วไปที่ไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับบริษัทย่อมไม่มีโอกาสรู้ข้อมูลภายในได้ การสันนิษฐานดังกล่าว มิใช่กฎหมายสารบัญญัติที่กำหนดความผิด แต่เป็นกฎหมายวิธีสบัญญัติที่เป็นการสันนิษฐานในการพิจารณาคดี เพื่อกำหนดภาระการพิสูจน์ตามหลักกฎหมายพยานหลักฐาน Exclusive Knowledge บุคคลที่รู้ข้อเท็จจริงแต่เพียงผู้เดียวต้องมีภาระการพิสูจน์ข้อเท็จจริงหรือปฏิเสธข้อเท็จจริงนั้น และเป็นการสันนิษฐานข้อเท็จจริงที่ให้สิทธิอีกฝ่ายนำสืบหักล้างได้ มิได้เป็นการสันนิษฐานเด็ดขาด หลักการสันนิษฐานดังกล่าวเป็นไปตามสภาพความเป็นจริงที่เรียกว่า การสันนิษฐานข้อเท็จจริงที่ควรจะเป็นซึ่งปรากฏจากสภาพปกติธรรมดาของเหตุการณ์ (factual presumption) เพื่อประโยชน์แก่การกำหนดภาระการพิสูจน์ข้อเท็จจริงในการพิจารณาคดี การสันนิษฐานตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๒๔๓ และมาตรา ๒๔๔ มิใช่การสันนิษฐานให้บุคคลต้องรับโทษทางอาญาตามที่จำเลยโต้แย้ง ไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ และไม่กระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคล

พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๒๔๓ และมาตรา ๒๔๔ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๒๙ วรรคสอง

ประเด็นที่สอง พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๓๑๗/๑๓๓ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง หรือไม่

เห็นว่า ความผิดตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ ตามมาตรา ๒๔๒ เป็นความผิดที่มีโทษทางอาญาตามมาตรา ๒๙๖ รวมทั้งอาญาอุกฉกรรจ์ปรับทางแพ่งด้วยการนำมาตรการลงโทษทางแพ่งบังคับใช้แก่ผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ กฎหมายบัญญัติให้สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์มีหน้าที่กำกับดูแล ควบคุมไม่ให้บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์กระทำความผิดกฎหมาย

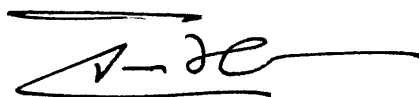
และให้เป็นโจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษทางแพ่ง มาตรการลงโทษทางแพ่งไม่ใช่โทษทางอาญา และไม่ใช่ค่าสินไหมทดแทนจากการกระทำละเมิด สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ มิใช่เป็นผู้ได้รับความเสียหายจากการกระทำผิดตามมาตรา ๒๔๒ แต่เป็นผู้มีหน้าที่ตามกฎหมายที่จะต้องดำเนินคดีแก่ผู้กระทำความผิดในฐานะเป็นผู้กำกับดูแลและควบคุมบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ การที่สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์เป็นโจทก์ฟ้องผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ ไม่ใช่เป็นการฟ้องคดีละเมิด แต่เป็นการฟ้องขอให้ลงโทษจากการกระทำผิด ทั้งนี้ แม้ผู้กระทำความผิดจะถูกปรับทางแพ่งแล้ว ก็ไม่ตัดสิทธิบุคคลอื่นใดที่ได้รับความเสียหายโดยตรงจากการกระทำผิดจะฟ้องคดีละเมิดเป็นคดีต่างหาก

เมื่อการกระทำผิดตามมาตรา ๒๔๒ เป็นความผิดทั้งทางอาญาและถูกลงโทษทางแพ่ง การกำหนดอายุความให้เท่ากันจึงเป็นความเหมาะสม ทำให้ไม่เกิดความลักลั่นระหว่างการบังคับใช้กฎหมายสองประเภท

อนึ่ง การที่กฎหมายบัญญัติให้มีอายุความ ไม่ว่าจะทางแพ่งหรือทางอาญา โดยสภาพเป็นบทบัญญัติที่ให้คู่กับผู้กระทำความผิด เป็นการจำกัดเวลาดำเนินคดีแก่ผู้กระทำความผิดในทางอาญา และให้ผู้กระทำความผิดมีข้อต่อสู้คดีทางแพ่งเพื่อพ้นจากความรับผิดในการกระทำของตนเอง การกำหนดอายุความย่อมไม่ใช่การจำกัดสิทธิหรือเพิ่มภาระให้แก่ผู้กระทำความผิด ซึ่งระยะเวลาในการดำเนินคดีควรเป็นเท่าใดย่อมขึ้นอยู่กับความเหมาะสมในแต่ละฐานความผิด บทบัญญัติอายุความนี้ไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เป็นการเพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ และไม่กระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคล

พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๓๑๗/๑๓ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง

อาศัยเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น จึงเห็นว่า พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๒๔๓ และมาตรา ๒๔๔ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๒๙ วรรคสอง และพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๓๑๗/๑๓ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง

(นายจिरินติ ทะวานนท์)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ